

Internetconsultatie Milieuprestatie-eisen GWW

Aan: Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat
Datum: 13 augustus 2025

Bouwend Nederland ziet het wetsvoorstel voor de introductie van milieuprestatie-eisen in de grond-, weg- en waterbouw (GWW) als een belangrijke stap richting verduurzaming en standaardisatie binnen de sector. De voorgestelde maatregelen sluiten aan bij de gezamenlijke ambitie om de milieu-impact van infrastructuurprojecten te verminderen en eenduidigheid te creëren in de uitvraag van opdrachtgevers. Wij willen hierbij opmerken dat de consultatieperiode binnen de bouwvak heeft plaatsgevonden, wat de totstandkoming van een volledig en representatief beeld binnen de bouw- en infrasector heeft bemoeilijkt. Gezien het belang van deze wetgeving vragen wij het ministerie om bij toekomstige consultaties rekening te houden met deze periode, zodat een brede en zorgvuldige afstemming met de achterban kan plaatsvinden.

Ons standpunt is gebaseerd op de input vanuit onze brede achterban van grote infra-aannemers tot mkb-bedrijven die gezamenlijk werken aan een verdere verduurzaming van onze sector. Onze reactie gaat in op onderstaande vragen:

1. Steunt u dit wetsvoorstel en de maatregelen hierin?

In algemene zin steunen wij de doelstelling van het wetsvoorstel. Het verankeren van milieuprestatie-eisen in regelgeving is een logische en noodzakelijke stap richting verdere verduurzaming en standaardisatie in de GWW-sector. Wij hebben ons als bouw- en infrasector om deze reden o.a. gecommitteerd aan het Klimaatakkoord van Parijs, het convenant Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB) en initiatieven als het Grondstoffenakkoord om te komen tot een circulaire bouwconomie.

2. In hoeverre dragen de maatregelen in dit wetsvoorstel bij aan eenduidigheid in het inkopen met milieuprestatie-eisen/het verminderen van de milieu-impact in de sector, vergeleken met de huidige situatie?

Wij zien het wetsvoorstel als een belangrijke stap richting meer eenduidigheid, waar het momenteel aan ontbreekt. Verschillende overheden hanteren binnen de huidige situatie verschillende milieuprestatie-eisen. De beoogde eenduidigheid in uitvraag en beoordeling kan leiden tot een eerlijker speelveld en meer stimulans voor duurzame innovatie. De effectiviteit van het wetsvoorstel staat of valt met heldere en uniforme normen, een gefaseerde en haalbare invoering, eerlijke concurrentievoorwaarden voor alle marktpartijen en ruimte voor innovatie en het belonen van prestaties boven de norm.

3. Zijn er punten die u mee wil geven om het wetsvoorstel te verbeteren?

Gelijk speelveld voor mkb-leveranciers

De hoge kosten voor LCA's en EPD's vormen een zware last voor mkb-bedrijven, waardoor zij moeilijk kunnen concurreren met grotere partijen. Wij pleiten voor aanvullende maatregelen die de toegankelijkheid voor het mkb waarborgt.

- Wij adviseren om een rijksbreed kennis- en subsidieloket in te richten dat een groot deel van de EPD-kosten vergoedt, bijvoorbeeld 75%, vergelijkbaar met de MIA/Vamil-regeling. Dit verlaagt de financiële drempel voor het mkb en stimuleert innovatie over de volle breedte van de markt.

Heldere definities en koppeling met de Aanbestedingswet

Wanneer materialen uitsluitend op naam worden gedefinieerd, bestaat het risico dat innovatieve oplossingen buiten de scope van de wetgeving vallen. Ook kan de combinatie van de nieuwe eisen met de Aanbestedingswet leiden tot onnodige complexiteit. De sector wenst dat het wetsvoorstel duidelijke en functionele definities hanteert, zodat ook nieuwe of alternatieve materialen worden meegenomen, en dat een koppeling met bestaande aanbestedingsprocedures wordt geborgd.

- Wij adviseren om materialen op basis van functionele eigenschappen te definiëren en een praktische 'leeswijzer' te ontwikkelen die stap voor stap uitlegt hoe de nieuwe eisen binnen de Aanbestedingswet passen. Dit helpt zowel opdrachtgevers als opdrachtnemers om de regelgeving eenduidig toe te passen.

Drempelwaarde en gefaseerde invoering

Wanneer milieuprestatie-eisen zonder onderscheid voor alle projecten zouden gelden, kan dit vooral bij kleinere opdrachtgevers leiden tot disproportionele administratieve lasten en organisatorische druk. Grotere partijen hebben vaak de capaciteit en ervaring om snel met nieuwe eisen te werken, terwijl kleinere opdrachtgevers die infrastructuur nog moeten opbouwen. De sector wenst dat het wetsvoorstel rekening houdt met deze verschillen in schaal en capaciteit, zodat de invoering zowel haalbaar als effectief is. Het moet voorkomen dat kleine projecten onnodig zwaar worden belast.

- Wij adviseren om te starten met een gefaseerde invoering, te beginnen bij grotere projecten. Na een overgangperiode kan deze drempel stapsgewijs worden verlaagd. Een centraal expertisepunt dat tendersjablonen en MKI-calculatiesupport levert, kan opdrachtgevers en opdrachtnemers hierbij ondersteunen.

Weging gunningscriterium

Er bestaat een risico dat minimeisen als een ondergrens worden gezien waarop partijen zich uitsluitend richten, zonder stimulans om betere prestaties te leveren. Dit kan de innovatiedrang afremmen en leiden tot een 'race to the bottom'. De sector wenst dat het gunningscriterium wordt ingezet als instrument dat niet alleen de minimeisen borgt, maar ook prestaties boven de norm beloont, zodat het marktpartijen stimuleert om sneller bij te dragen aan de duurzaamheidsdoelen.

- Wij adviseren om de weging van het gunningscriterium progressief te maken: minimaal 10%, standaard 20% en 30% voor projecten boven de € 50 miljoen. Betere prestaties dan de wettelijke minimeis dienen daarnaast merkbaar voordeel op te leveren in de beoordeling.

Praktische uitvoerbaarheid

In de praktijk blijkt dat complexe parameters en het stapelen van meerdere duurzaamheidsuitvragen de administratieve lasten aanzienlijk verhoogt. Projecten worden soms onnodig zwaar belast door de combinatie van MKI-eisen, SEB-convenanten en materiaalpaspoorten. De sector wenst dat het wetsvoorstel aansluit bij bestaande en breed gedragen instrumenten en dat eenvoud in de uitvoering centraal staat, zodat de focus blijft liggen op daadwerkelijke verduurzaming.

- Wij adviseren om zoveel mogelijk gebruik te maken van bestaande tools zoals DuboCalc en CROW-standaarden. Publiceer jaarlijks een standaardset MKI-grenzen en voorkom het stapelen van meerdere duurzaamheidsuitvragen.

Omgang met Module D

De huidige waardering van milieubaten bij producten met een zeer lange levensduur, soms meer dan 100 jaar, kan leiden tot een scheve prikkel: baten worden toegerekend ver voorbij de duurzaamheidsdoelen van het Rijk, terwijl directe hergebruikvoordelen onvoldoende gewicht krijgen. De sector wenst dat de waarderingsmethodiek bijdraagt aan het behalen van duurzaamheidsdoelen op de korte en middellange termijn, en dat hergebruik sterker wordt gestimuleerd.

- Wij adviseren om de waardering in Module D te herzien, zodat milieuwinst die nu wordt gerealiseerd zwaarder meeweegt dan baten die pas over vele decennia worden behaald. Dit zet een directe prikkel op hergebruik en sluit beter aan bij de doelstellingen voor 2030 en 2050.

Einde-afvalstatus materialen

Het wetsvoorstel moet in samenhang worden gezien met de achterkant van de keten: de verwerking van vrijkomende materialen uit GWW-projecten. Door uniforme inschrijfeisen ontstaat een markt die benut kan worden om zoveel mogelijk materialen een einde-afvalstatus te geven. Een analyse van de effecten op concurrentievorming is hier tevens van belang.

Samenvattend steunen wij de intentie van het voorstel en zien basiseisen als een waardevolle verbetering, mits deze zorgvuldig worden ingevoerd. Wij denken graag mee over de praktische uitwerking van de wetgeving en over manieren om de voorgestelde maatregelen optimaal te laten aansluiten op de praktijk, zodat zij zowel uitvoerbaar als effectief zijn.